

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

י"ג עיקרים

עבודה רק לה' היסוד החמישי

נמצאנו למדים שיש כאן נקודה עמוקה מאד ביסוד הבחירה, הרמב"ם כותב זאת בלשון קצרה מאד, אבל מונח כאן שורש התפיסה של נקודת בחירת התחנות בהתקשרותו בבחירה של העליון.

מעתה, לפי מה שנתבאר, ניגש לשאלה השניה ששאלנו: אם עבודת האדם את בוראו היא משום שיש לבורא בחירה, ח"ו ראובן יעבוד את שמעון מפני ששמעון הוא בעל בחירה. בודאי שאין צד כזה ח"ו, רק נבאר מדוע זה כך.

לכל אחד ואחד מאתנו הקב"ה נתן בחירה. מהי הגדרת הדבר שהקב"ה נתן לאדם בחירה. היה צד לומר, שהקב"ה ברא בריאה חדשה שנקראת 'בחירה', ונתן לראובן, לשמעון, ללוי, וכן ע"ז הדרך. או בלשון כללית יותר, הוא ברא כח 'אחד' של בחירה, ונתן אותו לכל אחד ואחד. אך ברור הדבר, שלא שם היא תחילת הגדרת הבחירה.

וביאור הדברים הוא כדלהלן.

גדר הדבר שהקב"ה בחר בעמו ישראל, לא נאמר על עצמותו ית"ש, אלא על מידותיו, כלומר, על גילווי הנהגתו שהוא מנהיג את עולמו. שהרי כל ההגדרות בבורא ית"ש לא נאמרו על מציאותו ית"ש, שהיא מופשטת, אלא על גילויו כלפינו. וכמו שמאריך הרמב"ם במורה נבוכים, וכן זוהי הרחקת ההגשמה שהוזכרה לעיל ביסוד השלישי.

ומצד כך, הגדרת הדבר שהקב"ה מתגלה בבחירה היא, שבגילויו שלו בנבראים והנהגתו אותם הוא גילה כח של בחירה, וכל בחירת הנבראים עצמם היא השתלשלות ו'שלשלת' מבחירתו של מקום. כלומר, עצם הכח של הנברא לבחור זהו מכח הבחירה שהקב"ה גילה בנברא.

בכללות, ל'מדבר' יש בחירה, ולבעל חי אין בחירה [באריז"ל מבואר שלבעל חי יש 'קרוב' לבחירה]. אבל בדקות יותר, הבחירה האמיתית המוחלטת נמצאת רק בישראל. עכו"ם שבוחר לא מעורר את שורש הבחירה הגמורה שעליה נאמר 'אתה בחרתנו', שהרי הקב"ה לא בחר בעכו"ם. ומצד כך, בחירתו של עכו"ם מתגלה ככח כשלעצמו, ולא באופן של התקשרות לעליון.

ומצד בחירתם של ישראל, זהו עומק מה שנאמר בדברי חז"ל (שבת קלג ע"ב): "זה א-לי ואנוהו", הוי הוי דומה לו, מה הוא אף אתה, מה הוא רחום אף אתה רחום, מה הוא חנון אף אתה חנון, כלומר, ה'מה הוא אף אתה' זהו אופן ההמשכה של כל דבר, מה זה - אף זה.

והיסוד הברור לכך, מתגלה במתן תורה. כאשר ניתנה תורה לישראל בדור המדבר, היו שם אהרן משה ומרים, שראשי התיבות של שמם הוא 'אמ"מ', אשר עולה בגימט' 'אף'. דהיינו, שכל 'אף' עניינו כיצד אני ממשיך את הדבר הלאה, 'מה הוא אף אתה', כלומר שאני ממשיך את הדבר ביתר תוקף וביתר עוז ממקור גילויו.

**"זה א-לי ואנוהו",
הוי הוי דומה לו, מה
הוא אף אתה, מה
הוא רחום אף אתה
רחום, מה הוא חנון,
אף אתה חנון.**

עכ"פ, עלה בידינו מהו ההבדל בין בחירתו של גוי לבחירתו של ישראל. כאשר גוי בוחר, לא ניכרת מתוך בחירתו הבחירה של הבורא. לעומת זאת, כאשר ישראל בוחר, הוא בוחר בעצם בחירתו של הבורא. ולפי זה, כאשר ישראל בוחר במצוה, זהו מכח בחירת הבורא, מדין הישראל' שבו. אך כאשר הוא בוחר רח"ל בעבירה, זהו מדין ה'עכו"ם' שבו, ולא מדין הישראל' שבו. ונמצא, שכאשר ישראל בוחר רח"ל בעבירה, לא רק התוצאה של בחירתו היא רע, אלא בעצם בחירתו הוא השפיל את כח הבחירה שלו לצד התחתון. ■ המשך בע"ה שבוע הבא מתוך סדרת

וזהו שנאמר כי ה' יתעלה מרעיף אורו על עבדיו שזכו ל"פגיעה" ופורש עליהם את חסותו. הוא השמש, והוא המציל ומגונן מחמתה ומעוצם אורה, כמו שנאמר (מלאכי ג', כ'): "וזרחו לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה" - שאין בה שום נזק כמו שיש בשמש שאליה מדמה הוא אותה.

נבאר את הדברים כהמשך למה שנתבאר לעיל. ישנה את הארת הקב"ה לאדם, וישנו את האדם שמקבל את ההארה. כאשר האדם מקבל הארה בדוגמת הארת החמה, ומסתכל יותר ממה שראוי לו להסתכל, הוא מגיע למצב של סכנה - או שקרני אורה המגיעות יפסידוהו מאור עיניו או שישרף בחומה.

וביאור הענין בעומק כוחות הנפש הוא, שלכל אדם ואדם יש את שורשו ומדרגתו שלו, וכאשר האדם מתבונן למעלה ממדרגתו שלו, הרי שהוא כאדם המתבונן באור השמש. ועל זה נאמר: "במה שהורשת - התבונן, אין לך עסק בנסתרות, במה שמופלא אל תדרוש, במכוסה ממך אל תחקור".

ונבאר בעומק יותר, וזו השייכות של סוגיא זו להתבודדות. לכל אחד מנפשות בני אדם יש את שורשו שלו, ובזה הוא שונה מרעהו. חלק זה, הוא הנקרא 'היחידה שבנפש', כיוון שבשורש, כל אחד הוא יחיד, ואין דומה לו. ומצד כך, אם האדם עוסק בעולם לא-לו - או בעולם שמתחתיו, או בעולם שמעליו, נמצא שהוא מסתיר את עומק היחידה שבנפשו. אם האדם נמצא מתחת למדרגתו, יתכן שהוא עדיין בשלבי העלייה, והוא עדיין לא הגיע ליחידה. אבל אם הוא מנסה לעלות למעלה ממדרגתו, הוא בעצם נכנס לעולם של מישהו אחר, ושם הוא כבר לא יחיד. ובדקות, הוא כביכול מאבד את היחידות של האחר ע"י שהוא נכנס לעולמו.

ונמצא, שאדם שנכנס למדרגה שאינה שלו, מאבד בעצם את כל מדרגת היחידה. וזוהי השייכות המדויקת של הדברים הללו למדרגת

פרק י' | בשעת העסק והעיון בתורה

אבל עוד פעם להבין ברור, מה שהתורה הקדושה נקראת "סוד המלבוש הנעלם" זה המדרגה העליונה המתגלת בתורה, שכאשר אדם עוסק בתורה, והוא דבק במדרגה הזו של המלבוש הנעלם, גלוי לפניו, שכל עסק שבו הוא עוסק זה מלבוש שבתוכו נמצא מי שמו-לבש ולכן בהכרח הוא דבק בו יתברך שמו בכל עסק ועסק מד"ת.

כמובן שראשית זה צריך להיות באופן של השכלה, וידעת היום, אבל לאחר מכאן זה צריך להיות באופן של והשבות אל לבבך, כאשר תפיסת המלבוש נגלית בלב האדם, אז בהכרח שבכל חלק וחלק מחלקי תורה שהוא עוסק בו, הוא דבק בלבוש, והוא מכיר את המולבש והוא דבק בו, זה "סוד המלבוש הנעלם".

בעומק כמו שאומרים רבותינו, כל הבריאה כולה אינה אלא מלבוש שבתוכה מסתתר מי שמולבש שזה הוא יתברך שמו, זה תפיסת המעמקים של מציאות הבריאה.

שהוא ראשית סוד אותיות התורה הקדושה, סוד "אותיות התורה הקדושה", הם בעצם צירופי הנקודות שהופכים לצורות של אותיות, והם הם שורשי הגבול שמעלים על אין סוף, שאין לו קץ הוא יתברך שמו, כמו שאמרו ה' קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז, וזה שאמרו ז"ל שקדמה לעולם, היינו גם מכל העולמות כולם, שהרי אמרו בבראשית רבה פרשה א' שקדמה לכסא הכבוד, והאמת שקדמה כביכול גם לעולם האצילות יתברך כנ"ל, אלא שהאצילות נקרא אין, ומסוד הכסא מתחיל סוד השיעור קומה כביכול, לכן אמרו שקדמה לכסא הכבוד.

ביאור דבריו יש את עולם הכסא, עולם הכסא ענינו תפיסה שכל דבר בבריאה, נעשה כסא לגילוי כבודו בעולם, זה נקרא כסא הכבוד, כאשר מביטים על הדברים באופן חיצוני, זה נראה שבאיזה שהוא מקום למעלה יש כסא הכבוד, וזה אמת, אבל מהי מדרגת כסא הכבוד? מדרגת כסא הכבוד ענינו, אדם שנמצא במדרגה של כסא הכבוד הם הם האבות שנקראו מרכבה אליו יתברך שמו, דמות חק יעקב אבינו חקוקה בכסא, כלומר שבכל מעשיו מתקיים בו, כל הנקרא בשמי לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, כאשר מעשיו של האדם כולם אינם אלא לגילוי כבודו ית"ש בעולמו, זהו מדרגה של דביקות בכסא הכבוד, ודאי שבפועל בעולם העליון יש עולם שיש בו כסא הכבוד, דברי חז"ל אמת לאמיתם, אבל מדרגת נפש של כסא הכבוד ענינה, שהאדם העוסק בעולמו שכל ענינו לגלות את כבודו ית"ש, הוא דבק בכסא הכבוד, מי שפעמים מגלה את כבודו יתברך ופעמים לא אין ולא ורפיא בידיה, ברצוא שלו הוא נמצא בכסא הכבוד, ובשוב שלא הוא מתרחק, זה מדרגת כסא

הכבוד. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

פרק ח | התמימות וההשכלה שבתורה

החיבור לכל צד מחזק את הצד שכנגד

ככל שהחיבור של האדם לקצוות הולך וגדל, תולדת הדברים היא, שכל קצה מגדיל את הצד השני וחוזר חלילה. דהיינו, שכאשר הקצה של התמימות נעשה באופן הנכון, אזי זהו הרי מקור הנביעה של דברי התורה בבחי' והחכמה מאין תימצא, ועי"כ הריבוי של דברי התורה הולך וגדל, וריבוי דברי התורה שהולך וגדל מביא למורכבות עוד יותר גדולה. ואז כיוון שלאדם הנמצא באופן הזה יש את התשוקה לתמימות, ממילא התשוקה לתמימות הולכת וגדלה בנפש עוד יותר. וזאת משום שכח ההרכבה הלך וגדל יותר, והוא כביכול נעשה סתירה למקום התמימות, ולכן התשוקה למעמקי התמימות הולכת ומתחדדת. וכאשר התשוקה לתמימות הלכה וגדלה, זה גורם לאדם להוציא אותה מהכח לפועל, והוא בוקע לתמימות היותר עמוקה. וכשהוא בקע לתמימות היותר עמוקה, אז זה שוב בחי' החכמה מאין תימצא שמביאה למורכבות גדולה יותר, וריבוי דברי התורה בהרכבתם נעשה גדול יותר.

ואז עוד פעם כח התמימות נסתר לזה, ולכן ההשתוקקות לתמימות הולכת וגדלה. וכשהתמימות הולכת וגדלה נעשה שוב ריבוי, וכו' וחוזר חלילה כל מהלך הדברים.

ילכו מחיל אל חיל

זו בעצם הצורה הפנימית העמוקה של חיי עסק התורה. כמו שאומרת הגמ' (ברכות סג:) "תלמידי חכמים, אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שנאמר ילכו מחיל אל חיל". כמובן שבהגדרה הפשוטה והחיצונית ילכו מחיל לחיל הכוונה היא שהאדם מוסיף עוד ועוד בידיעת התורה ובעומק התורה.

אך ישנה הגדרה עמוקה יותר, שהרי נפשו של האדם בנויה באופן שבתנועתו הוא נוטה ללכת לקצוות, כמו שאפשר לראות, שכאשר האדם עולה בעלייה, אם הוא ילך בצורה ישרה הקושי לעלות בעלייה יהיה הרבה יותר גדול, ולכן ע"מ להקל את צורת העלייה, הוא הולך בצורה של אלכסון מצד לצד, ועי" כן נעשה קל יותר לעלות.

זה אינו סתם משל בעלמא, אלא זהו העומק הפנימי של צורת העלייה בבריאה. כל עלייה לכל צד, אם היא לא נעשית נכון, אזי היא מכחישה ומעלימה את הצד השני, ועי" כן או שהאדם דבק בהרכבה הנפלאה אך הוא מאבד את התמימות, או שהוא דבק בתמימות ומאבד את ההרכבה.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא מתוך סדרת שיעורים "דע את תורתך דרכי הלימוד"

ההתבודדות. התבודדות שלמה היא רק באופן שהאדם נמצא במדרגתו שלו, ורעהו נמצא במדרגתו שלו, ואחד לא נכנס לתחומו של האחר, ובכך כל אחד מבודד לעצמו. אבל אם האדם מנסה להשיג הארה יותר גבוהה ממדרגתו, הוא יוצא מעולמו הפרטי, ונכנס לעולם של מישהו אחר, וזהו האיבוד של כל שלמות מדרגת ההתבודדות.

ועל זה נאמר כאן שצריך שמירה מיוחדת מהקב"ה: **הוא השמש, והוא המציל ומגונן מחמתה ומעוצם אורה**, להאיר לכל אחד רק לפי שורשו וחלקו, וזוהי השגת הייחודיות של כל אחד, היחידה שבנפש. וכנאמר בהמשך דבריו: **שאין בה שום נזק כמו שיש בשמש שאליה מדמה הוא אותה**, על אף שאותה שמש מאירה לכולם, אבל כל אחד יקבל רק לפי חלקו שלו, ולא מעבר לכך.

וכן נאמר לאברהם אבינו בעת ה"פגיעה" (ברא' שית ט"ו, א'): "אל תירא אברם אנכי מגן לך",

אברהם היה צריך שמירה על מנת שהוא לא יקבל הארה מעבר להארתו, שאם לא כן הוא היה מאבד את עומק הארת שורש נשמתו, כיוון שהיא איננה ייחודית, שהרי הוא נכנס לעולם שאינו שלו.

ונאמר לדניאל כשנבעת בנבואתו (דניאל י', י"ט): "אל תירא איש חמדות שלום לך חזק וחזק, וכ' דברו עמי התחזקתי ואמרה ידבר אדני כי חז' קתני". וככה נאמר לאדון-הנביאים על חסות (שמות ל"ג, כ"ב): "ושכתי כפי עליך עד עברי".

בתחילה שיש לאדם גילוי של האור א"ס - הוא נבעת, אבל לאחר מכן, הוא עומד על עומדו. כלומר, הוא עומד על חלקו שלו, שאף אחד לא יכול לגעת באותו מקום, כיוון שהוא שייך רק לו. וכאשר האדם עומד על חלקו שלו בלבד, זהו הגילוי שמחד האור א"ס לא מאיר לו בשלמות אלא כפי חלקו שלו, ומאיך הוא לא נכנס לחלקו של האחר, וזהו עומק ההתבודדות. ■ המשך בע"ה

בשבוע הבא - מתוך שיעורים על ספר "המספיק לעובדי ה'

לדמיין מחשבות של אמונה על מצבים קשים בחיים

ישנם מצבים בחיים שאני יודע שאם הם היו מגיעים אלי לא הייתי יכול לעמוד בהן, כגון ח"ו מיתת ילדים רח"ל או חולי אצל הילדים. ואז אני מדמיין תמיד את המחשבות המפחידות האלה, וכשאני שומע ממצבים אלו בחייהם של אחרים אז אני מזדעזע מאד והמחשבות מעציבות אותי מאד. כשאני מדמיין מחשבות של אמונה או בטחון על מצבים אלו שהקב"ה הוא אצלי אפי' במצב הגרוע ביותר, זה משקיט את נפשי קצת, אבל אני יודע שעדיין אין לי אמונה כ"כ ושאינן אני יכול לסבול מצבים אלו. האם עדיין עלי להמשיך מחשבות של אמונה כשאני מדמיין מצבים אלה או שאני צריך רק להסיח דעת מפחדים אלה? בתודה רבה.

תשובה על דרך כלל לא כדאי לחשוב באופן של רע ומידת הדין ח"ו. צריך לחשוב על אופן של מסירות נפש בשמחה כמו קריעת ים סוף.

חרדות א. איזה שיעורים / ספרים מהחומר של הרב כדאי למטפל ללמוד כדי לעזור לאנשים חרדתיים שמגיעים לטיפול?

ב. שמתי לב שנשים חרדתיים מרגישות שהן אשמות בכל מה שקורה מסביבן, הערך העצמי שלהן נמוך, מרגישות לבד ושלא מבינים אותן.

האם הכיוון של הזיהוי שלי נכון ומספיק, או שיש זיהוי יותר עמוק מזה.

ג. נאמר לי מנשים חרדתיים שפעמים שהן נתקפות בהתקף חרדה, ומזמינים להן אמבולנס הן נרגעות מההתקף כשהאמבולנס מגיע, או כשהן מגיעות לכניסה של בית החולים.

בנוסף הן אומרות שהן נרגעות מהחרדה בשעה שהן יושבות אצלי בהדרכה.

מה זה אומר, מדוע זה קורה להן?

ד. איזה הכוונה כדאי לתת לבעלים שנשואים לנשים חרדתיים?

ה. האם יש אפשרות שהאשה החרדתית תתגבר לחלוטין על החרדות (כמובן עם ליווי והדרכה אישית) ללא שנערב את בעלה בתהליך הריפוי שלה?

תשובה א. אין שיעורים בסוגיא זו ממש. אולם יש טיפול לעסוק ישירות בבעיה, ויש טיפול בשורש, למצוא את עצמו. שורש החרדה נובעת מחוסר חיבור עצמי לעצמו ולקב"ה.

ולכך מחד יש לטפל בחרדה עצמה, בענף. ויש להאיר את השורש, חיבור לעצמו, ע"י סדרת הכרת הנפש. חיבור לקב"ה, ע"י בלבבי משכן אבנה חלק א'. טיפול בחרדה עצמה, חלקו ע"י דע את עצמך, וחלקו טיפול ממוקד בחרדה עצמה, וסיבתה הפרטית. מלבד כך טיפול שורשי באיזון של ארבעת היסודות.

ב. כנ"ל אות א', השורש חוסר חיבור לעצמן ולקב"ה, ובדרך כלל חוסר איזון בארבעת היסודות. הזיהוי הנ"ל הוא התולדות.

המשך בעמוד יב'

כתיב (דברים, טו, ד) אפס כי לא יהיה בך אביון. ואמרו (ב"מ, לג, ע"א) אבדתו ואבדת אביו, אבדתו קודמת, אבדתו ואבדת רבו, שלו קודם. ובגמ', מנה"מ, אמר רב יהודה אמר רב, אמר קרא אפס כי לא יהיה בך אביון, שלך קודם לשל כל אדם. ובפשטות התורה חששה לאדם שלא יהא אביון. אולם בעומק, זהו גדר באדם שמוטל עליו לדאוג שלא יהא אביון ולכך אבדתו קודמת. ומצד כך אמרו (תענית, כא, ע"א) אליפא ור' יוחנן הוו גרסי באורייתא, דחיקא להו מילתא טובא, אמרי ניקום וניזיל וניעבד עייסקא, ונקיים בנפשין אפס כי לא יהיה בך אביון.

אולם פשטא דקרא שהקב"ה ידאג לך שלא תהא אביון, שהרי ראשית דקרא (שם) את הנכרי תגש, ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך, אפס כי לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך ה' בארץ וגו'. והיינו שאע"פ שתשמט ידך הקב"ה יחוס עליך שלא תהא אביון, וכלשון הרשב"ם שם, אם תשמט ה' ישלם לך (אולם יעוין ברמב"ן (ויקרא, כו, יא) וז"ל, התורה לא תסמוך דינה על ניסים, כאשר אמרה כי לא יחדל אביון מקרב הארץ).

ומצינו מהלך שלישי שהתורה גדרה דין שע"י לא יהא אביון בארץ. דיעוין בחזקוני על אתר וז"ל, אם תשמרו שמטין ויובלין, כי העניים המוכרים את עצמן ואת בנותיהן חוזרין בשמיטה, ואם יש עליו חוב משמטין אותן, ויובל חוזרין נחלותיו וממכריו, ונמצא שלא יהיה בך אביון.

ומצינו מהלך רביעי שהוא ענין שורשי, דיעוין ברבינו בחיי (שם) וז"ל, מה שצויתך שלא תנגוש את אחיך, לא תצטרך לזה אם ישראל יהיו זכאין (שעושין רצונו של מקום כמ"ש חז"ל) כי כולם יהיו עשירים, לא יצטרך אחד מהם להלוות את חברו. וכמ"ש בספרי (ראה, קיד, ד) בזמן שאתם עושים רצונו של מקום אביונים באחרים. וזהו הפקעת שורש האביון מעיקרא, שמכיוון שעושין רצונו של מקום אין סיבה לחסרון שפע שתולדתו אביונות. ויעוין בספורנו על אתר וז"ל, אע"פ שאמרתי לך שתשמט ידך, הנה לא יקרה בכם איזה לוח שתצטרך לשמט. וזה בלי ספק התקיים בדור באי הארץ כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחר יהושע.

והעומק, כי אביון נקרא כן מלשון אבי-ון, כלומר, הקטנת האב, האבה, כי תאב לכל (ולהיפך כתב בחומת אנך (ראה, ו) שלא לבזותו כי עני הוא, קראו אביון, מלשון אב). וכאשר נאמר לא יהיה בך אביון, עולה מאבי-ון, לאב, שהוא שורש המשפיע, כי נקרא אב, היינו שורש לדבר.

שופטים | ו-ט

ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום. מקום, מו-
קם. כי אדם גימט' מ"ה. והמקום מקום העולם, עולם, על-
ום. צורתו צורת אדם, אולם נקרא האדם הגדול, לעומת האדם
הנקרא עולם קטן. ובדקות, היקף המקום בהכרח גדול מן האדם
הנמצא בתוכו, וזהו אחד יתר על מנין אדם. והמקום שורש לדומם,
מו-ט.

אולם אמרו חז"ל שבתחילה היה בונה עולמות ומחריבן. והעומק, שיש
מקום למעלה מצורת אדם כנ"ל, ושם אינו אדם אלא "אדום", אד-
ום. ושם אין קיום לאדם ואין קיום לעולם שבצורת אדם. ומדרגה זו
נקראת כנודע בלשון רבותינו, תהו - תהום. תה-ום. תהו, תהא על
שממון שבה, כלשון רבותינו. שממון, שמן-ום. ותהום שאין לה חקר
היא בבחינת מצולה, מו-צלה.

וכח זה של החרבת העולם שב על עצמו במבול, מו-בל. ובכל בית
ובית על מנת שלא יחזור מעין כח זה נותנים מזוזה, מו-זוזה. וכן מזוזות,
זו-זוזה, כמ"ש חז"ל. וח"ו אם אינו זו נעשים בני אדם יתומים. יתום,
ית-ום. והאיש או האשה נעשים גלמודים, גלמוד, מו-גלד. והמת עצמו
חל בו המות, מו-ת. ויש קטלא כולה, מות. ויש קטלא פלגא, נעשה
בעל מום. מו-ם.

והנה מדרגת "מקום" בתיקון הוא ירושלים, ירשלי-ום. שהיא משוש
כל הארץ, משוש, מו-שש. והיא מוקפת חומה, מו-חה. ובפרט מקום
ביהמ"ק, שהוא מכון שבתו. מכון, מו-כן. והוא הר המוריה, מו-ריה.
ובפרטות באולם, אל-ום. ובעיקר התיקון במנורה, מו-נרה. שמנורה
בדרום, דר-ום. וכן שלחן בצפון שורש שפע המזון. מו-זן. ומתפשט
מן המזבח. ובבגדי כהונה, כה"ג "אורים", ארי-ום.

ובמדרגת זמן, ראשית התיקון בפסח, חג המצות, מו-צת. ובפרט מצוה
ראשונה שנצטוו בה בני ישראל ביציאתם ממצרים החודש הזה לכם
ראש חודשים. מצוה, מו-צה. ובפרטות, פסח מצרים שנתנו את הדם
על המשקוף, מו-שקף. ועל המזוזות, מו-זוזה, כנ"ל. וניסן ראש השנה
למלכי ישראל. מלכות, מו-לכת. וביציאתם ממצרים הלך לפני עמוד
הענן יומם. יום, י-ום. ועמוד האש לילה. עמוד, עד-מו. ונמשך במתן
תורה שנתנה להם תורה, ונקראת תורה שכולה באה להתיר. מותר,
מו-תר.

אולם אבדו לוחות ראשונים שכתוב בהם זכור, ואז נצרך משה לתת
על פניו מסוה, מו-סה. ונתנו לוחות שניים שכתוב בהם שמור, מו-שר.
ושלמות תיקון קבלת התורה בפורים, מו-פרי, שהדר קבלוה בימי
אחשורוש. וממשיך התיקון בחג הסוכות, בחינת "סוכת שלום", של-
ום.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: מקום, מצות, שמור, מלכות, כמו, מצוה,
אגמון, אדום, אטום, אלמוני, אמון, אמונה, אמוץ, אמנון, ארמון, אתמול, אמציהו, דמות,
המון, חומה, חלום, חמור, טמון, יום, ישימון, מבוא, מגוג, מגורה, מואב, מוט, מוסר,
מועד, מוצק, מוסד, מחול, מחלוקת, מישור, מעוץ, מעון, מצולה, מצור, דרום, מרור,
משעול, צלמון, קומה, שמונה, שמועה, שממון, שמרון, תהום, גלמוד, גמול, דומה, דומם,
דרכמונים, הומה, מבול, מכור, מדורה, המולה, מוריה, מזון, מזוזה, מסוה, מצודה, מקצוע,
משורר, משקוף, עמוד, עמון, שונמית, תמורה, תרומה, מנוחה, מנוס, מנורה, שמואל,
שמעון, זמורה, חמוץ, חמות, חצרמות, חרמון, ירמיהו, מבוא, מופת, יתום, מוסר,
מושיע, נמואל, צמאון, רמון, מדוה, מדוע, מדות, מוזר, מוכן, מול, מוכיח, מונה, מוסד,
מור, מורח, מוריש, מות, מותר, מזור, מחויאל, מחלון, מלבוש, מלוה, מלוח, מלון, מום,
מכון, מקור, מנוח, מעות, מעצור, מצוד, משוש, משתולל, מתוק, מתושאל, מתושלח,
מתרשש, נמואל, עולם, עמוס, עמיהוד, צומח, צמוק, קדום, קמואל, רמון, שומע,
שולמית, תאום, תהום, עולם, אורים, ירושלים, מקום, צום, שלום, דום, פורים, קוסם,
דומם, חום, חושם, כלום, כסום, קסום, שוחם, שום, נחום, עצום. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא
הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

כתיב (דברים, טו, ז) כי יהיה בך אביון מאחד אחיך וגו',
לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ירך מאחריך האביון.
ואמרו בספרי (קיד, ד) ולהלן (פסוק יא) הוא אומר כי לא
יחדל אביון מקרב הארץ (ולעיל כתיב אפס כי לא יהיה
בך אביון), בזמן שעושין רצונו של מקום אביונים באחרים,
וכשאין עושים רצונו של מקום אביונים בכס. והרי ששורש
האביון מכח כך שאין עושין רצונו של מקום. אולם יעוין
בכלי יקר (שם, טו, ד) וז"ל, שבזמן שישראל עושין רצונו
של מקום ב"ה, אז לא ימצא שם אביון, כי אם אחד מעיר
ואחד ממשפחה בלתי שכיח כלל. ועיין רשב"ם שם, כי
אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. והיינו
שלעולם יש אביון.

והנה אמרו (ברכות, לד, ע"ב) דאמר שמואל, אין בין עוה"ז
לימות משיח אלא שעבוד מלכויות בלבד, שנאמר כי לא
יחדל אביון מקרב הארץ. והרי שלשיטתו (דלא כר' חייא
בר אבא שם) אף בימות משיח יהיה אביון, אע"פ שעושים
אז רצונו של מקום. ועיין ריטב"א (שבת, סג, ע"א) שהכוונה
עני ולא אביון.

ועיין הפלאה (כתובות, קי, ע"ב). ולפי הנ"ל סיבת האביונות
מפני שאין עושים רצונו של מקום. אולם מצינו עוד טעם
במדרש תנאים על אתר וז"ל, כי לא יחדל אביון מקרב
הארץ - ברית כרתי עם אברהם שאצער את בניו בעוה"ז
כדי שיבואו זכאין לעוה"ב שנאמר (ישעיה, מח, י) הנה
צרפתיך ולא בכסף בחרתיך ולא בכור עני. והיינו שאינו רק
צירוף מעוונות, אלא יסורים של אהבה על מנת ליתן שכר
לפי זכותם, לשון זך. ומצד כך נקרא אביון לשון אבה,
לשון אהבה, כי נעשה אביון מדין יסורים של אהבה. ולפ"ז
כשאמר עושין רצונו של מקום, שורש האביון ממקום
גבוה יותר, מאהבה כנ"ל.

ומצינו טעם נוסף מדוע יש אביון, דיעוין בריב"א (על אתר)
וז"ל, לא יחדל אביון מקרב הארץ, כדי להרבות שכרינו
בצדקה שאנו עושים לעניים כדי לפרנסם. וראיה לדברי
בפ"ק דב"ב, דתניא היה ר"מ אומר, אם יש פתחון פה
לבעל דין לחלוק ולהשיבך, אם השי"ת אוהב עניים למה
אינו מפרנסם, אמור לו כדי להציל אותנו מדינה של גיהנם,
עכ"ל. ולפ"ז שורש כל האביונות אינו אלא אהבה כנ"ל,
"אוהב עניים", וכן אוהב הנותן ורוצה להצילו מדינה של
גיהנם.

והבן שהשתא שיש רוח טומאה, אזי נצרך שיהא עניים.
אולם לעת"ל שבטל חשש זה, נהפך אביון, לאהבה, לאהבה
כנ"ל, ואזי הנפשות יזונו מאהבת ה' גופא שתהא ברוחב
ושפע, ולא יהא אביון לא בחומר ולא בשפע רוחני. ושורש
בחינת תיקון אביון הוא נשמת אבטליון, אביון-טל,
שמקבל שפע טל, בבחינת טל שעתיד להחיות בו
הקב"ה מתים (עיין גיטין, נז, ע"ב). ■ המשך בע"ה בשבוע הבא

נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

האב הפנימי בנפשו של האדם זה השורשים הפנימיים של עצם נפשו, ומשם הוא יונק את חלקו בתורה

האב החיצוני בנפשו של האדם זה אב המולידו שהוא מצווה לכבדו בכיבוד אב, אבל האב הפנימי בנפשו של האדם זה השורשים הפנימיים של עצם הנפש שלו, יש מה שהאדם מקבל תורה מרבו, יש מה שהאדם מקבל תורה מאביו "אביו חייב ללמדו תורה", ויש מה שהאדם מקבל תורה מהאב הפנימי שנמצא בתוכו, מהשורשים שנמצאים בתוכו, כאשר האב מלמד אותו תורה אז האב מלמד אותו את מה שהוא מחוייב ללמד, ככל הסוגיא בקידושין וכן כאשר הרב מלמד אותו תורה, הוא מלמד אותו לפי ערכו של הרב, ולפי ערכו של התלמיד.

אבל כאשר האדם מחובר לעצמו, מחובר לשורשים דיליה, מקושר לחלקו דיליה, ל"אב בחכמה", הצעקה של ה"אבוי" שלו היא נמצאת באיתגליא, הוא מחובר ל"אב בחכמה" בפנימיות של עצמו, ושם מקור חלקו בתורה, מתגלה מה ששייך לו. מהאב, על דרך כלל, אי אפשר לקבל את חלקו שלו בדיוק, באורייתא.

מרבו, על דרך כלל, אי אפשר לקבל את חלקו הגמור שלו באורייתא.

צעקת אבוי, לחזור ל"אב" הפנימי דיליה

אבל מה"אב" דיליה, הפנימי, זה מקורו, זה שורשו, ומשם הוא יונק את חלקו דיליה באורייתא.

אבל בשביל זה צריך צעקה של "אבוי", צעקה של "אב" לחזור לאותו מקור, להתחבר לאותו מקור, אם אין הכרה באותו מקום, כמובן, הצעקה הזו היא צעקה של שוא, אבל כאשר יש הכרה באותו מקום אז הצעקה לשם הולכת ומתחדדת, וככל שהאדם נמצא באיתגליא יותר עם האב, אז הצעקה הזאת, כמובן, הולכת ונחלשת, מחמת שהוא נמצא עם אותו דבר, הוא מקושר לאותו דבר, מחובר לאותו דבר, זה מקור החיים של עצמו.

בעינים הטבעיות, רואים ענפים וזה נראה שורשים, - ולשם האדם מחובר

צריך להבין שהחיים שרואים בעיניים הטבעיות, בעינים הגשמיות, שרואות את מה שרואות, כלשון חז"ל כידוע: "אוי להם לבריות שרואות ואינן יודעות מה רואות", מה שבני אדם רואים לנגד עיניהם כסדר, הם רואים ענפים וזה נראה להם שורשים, הדוגמא היסודית והשורשית, כאשר מביטים על אילן אז רואים את העלים, את הענפים, רואים את השורש, אבל פעמים חלק מהשורשים, הרי מכוסים, האדם מביט ורואה לפניו עלים, ענפים, ושורשים, אבל אליבא דאמת, את השורש האמיתי של האילן הוא לעולם לא רואה כאן, מול העיניים, כפשוטו, השורש של האילן הזה, ראשית, מושרש באילן שקדם לו, ובאילן שמקודם, ובאילן שמקודם, עד מה שנאמר "תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ עושה פרי למינו", זה השורש הראשון, וזה עדיין השורש שמתגלה רק בהלבשה החומרית, זה לא השורש הפנימי של הדבר שמקורו ושורשו בעץ העליון, בעצה העליונה שהיא שורש כל העצים כולם, מקור ושורש כל העצים שיש בעולם.

כלומר, העין רואה דבר, והיא רואה אותו במבט הגשמי שלו, זה מה שהיא רואה לנגד העינים, וכשה צורת המראה, וזה צורת התפיסה של האדם, אז האדם תופס את העולם כשורש, ואז הוא מקושר ומחובר למה שקורה כאן, באופן חזק מאד.

בתפיסת פנים, אין כאן בעולם רק ענפים, וההשתוקקות הקבועה היא למקום השורש

אבל ככל שהאדם נכנס פנימה, במהלך הדברים שדובר השתא, אז התפיסה של הנפש שלו, שאין כאן אלא ענפים, וההשתוקקות הקבועה שלו, היא לשורשים, ולפי ערכו הוא משיג את החיבור לשורשים, ואז עיקר החיים שלו לא נמצאים כאן, הענף, נמצא כאן בעולם, אבל "שדי נופו בתר עיקרו", איפה מקומו? אין עיקר מקומו בענף אלא עיקר מקומו הוא במקום השורש.

הרי בני אדם רוצים להיות מחוברים לעולם יותר פנימי, להגיע ל"הבל הבלים אמר קהלת הבל

ופעמים שהוא יורד בהתחברות לענף, ואז חוזרת צעקת ה"אבוי" והוא חוזר לשורש.

ככל שהאדם מחובר לשורש, צעקת האבוי מוקטנת, וככל שהנשמות מרוחקים מהשורש, הצעקה שואגת מקצה אל קצה

ושוב, זה לא בהכרח צעקה של פה, אלא זה הכאב של הצמצום שמחזיר את הנפש ככל שהדברים האלה מתגלים יותר בנפשו של האדם, כמו שנתבאר, אז המציאות הפנימית של האדם זה חיים לעילא, עם מציאות לתתא, חיים שהאדם קשור לעומק שורשו בפנימיות שלו, חיים שהוא קשור לשורש שלו באורייתא, וחיים שהוא קשור, כביכול, לשורשו, בו יתברך שמו, הוא קשור לפנימיות שלו, לשורש כלל נשמות ישראל, לכח הפרטי שלו באורייתא, ולכלל האורייתא, ולשורש השורשים בו יתברך שמו, "חלק אלוק ממעל", זה עומק תביעתם של כל הנשמות, כל הנשמות כולם צועקים על דרך כלל, כמעט ללא יוצא מן הכלל, בכל עת ובכל שעה, "אבוי" רק מחמת שהאדם רחוק מנשמתו, אז הוא לא שומע את הקול שהוא עצמו צועק, "החרשים שמעו", האדם צריך לשמוע את הצעקה הפנימית שהנשמה שלו עצמה צועקת היא היא עצמה צועקת "אבוי", כשהאדם מחובר לשורש, כמו שהוזכר, אז הצעקה מוקטנת, אבל רוב בני האדם רחוקים משורשם, אז הצעקה הזו שואגת מן הקצה אל הקצה בכל עת ובכל שעה.

כשהצעקה הזו תמלא את כל העולם כולו באופן של שלימות הצעקה, כשיגיעו עד הקצה התחתון, בצד של "דור שכולו זכאי" זה הולך הפוך כמובן - אבל בצד של "דור שכולו חייב", אז יגיעו לאותו מקום שרחוקים ביותר מן השורשים, ושם יהיה את הצעקה השלימה של האבוי לכללות הנשמות כשהצעקה הזו תתגלה בשלימותה אז יתגלה האב בשורשו וזה שלימות מציאות הגילוי השלם בבריאה גילוי הנשמות גילוי התורה וגילוי יתברך שמו אין בלתו.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

הבלים הכל הבל", להכיר את הגרות כאן בארץ, כל הדברים האלה הם בוודאי אמת, אבל בלשון הפנימית של הדברים, ההתראות של זה, כשבוקעים פנימה ומגלים את תפיסת השורשים בתפיסת דעת - מח ולב, והכרה בחוש כמו שנתבאר, אז המציאות של האדם הוא שהחיבור שלו לכאן הוא חיבור של ענפים בלבד.

אין כוונת הדבר, שאז אין שום ניסיון ואין שום תאוה, שיש הסתלקות של כל המידות רעות, כי הענפים בוודאי שגם להם יש מקום, ויש להם משקל, אבל היחס מקבל כאן יחס שונה לגמרי.

הצורה הפנימית של החיים, האדם חי בשורש, ויורד לענף לזמן קט, וצועק אבוי, אם ירד יתר על המידה

יש "עיקר" ו"טפל", - "שורש" מול "ענף", אבל עדיין אף שיש לו גדר של טפל, עדיין פעמים הוא נותן טעם, וכדומה, אבל כל התפיסה הולכת ומשתנית מן הקצה אל הקצה, התפיסה שהאדם כביכול חי כאן בתוך האי עלמא, אבל אליבא דאמת הוא מקושר לשורשים הפנימיים שלו במעמקים דיליה, שהם מקושרים ללעילא, ועל ידי כן הוא במדריגא של "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה".

באופן הזה, הוא מתהלך כאן בעולם, אבל זה בבחינה של "השמים כסאי והארץ הדום רגלי", כלומר, הארץ היא רק הקצה התחתון, היא ה"הדום" לרגלים, זה נאמר, כביכול, עליו יתברך שמו, אבל זה האמיתות הפנימית של הצורה הפנימית של מציאות הבריאה, ולכן, כביכול, זה בהתגלות של הבורא עולם.

המהלך הזה של פני הדברים, הוא לא מהלך של עבודה בחיצוניות, זה מהלך של עבודה בפנימיות, ובעיקר, מהלך של ההשגה של הצורה הפנימית של החיים, באופן הזה, המציאות של החיים אצל האדם מצטיירת, שהוא חי בשורש, וכל ענף שהוא יורד אליו, הוא יורד אליו לזמן קט, כי אם הוא יורד יותר מדי זמן אל הענף - אז הוא יצעק "אבוי", הוא יצטרך לחזור לנקודת השורש. הדבר תלוי בשיקול דעת דק,

היכן תחילתו של הקו

נבאר היכן תחילתו של הקו. הפשטות היא שהקו התחיל בנקודת הכניסה של האור א"ס מבחוץ פנימה. אולם בעומק, הקו התחיל והושרש בנקודת ההוצאה של האור א"ס מהחלל לחוץ, דאל"כ כיצד האור א"ס יצא מהחלל לחוץ. דוגמא לדבר, כאשר רוצים לשאוב דבר ממקום מסוים, מביאים צינור ומכניסים אותו למקום שבו נמצא הדבר שצריך להילקח, ושואבים.

ביתר עומק, היכן היא תחילתו של הקו. הרי הצמצום התחיל בעיגול הפנימי שהוא מלכות, והלך לעיגול של יסוד, ואח"כ לעיגול של הוד, וכן ע"ז הדרך. והשאלה היא, כיצד הצמצום עבר מעיגול לעיגול. תשובה לדבר, להלן יתבאר שמהקו עצמו נעשו עיגולים. וא"כ, ה"ה בצמצום, שמהעיגול נעשה קו, ועי"כ הצמצום עבר מעיגול לעיגול, שהקו שאב את העיגול מתוכו, חוצה לו. ולפ"ז, בעומק הקו לא התחיל מנקודת ההמשכה של האור א"ס בחזרה לחלל, אלא הקו התחיל מנקודת הצמצום שהיה בתוכו ונסתלק לבחוץ.

מן האור העגול שלו מלמעלה למטה ומשתלשל ויורד תוך החלל ההוא כזה.

תנועה של דבר והיפוכו באור שחוזר לחלל, כיצד חל תנועה באור א"ס דקודם הצמצום

הגירסא לפנינו היא: "מן האור העגול שלו", ובהגהות וביאורים הביא מיסוד הדברי שלום להסביר את דברי הרש"ש, שהגיה "העליון" במקום "העגול". ונבאר. לעיל נתבאר הנידון מהיכן מגיע האור שחוזר לחלל, האם הוא מגיע מהעיגול, כלומר מהאור שהיה בתוך החלל ונצטמצם ונעשה אור סובב, או שהוא מגיע מהאור א"ס דקודם הצמצום. לפ"ז, בלשון שנאמר כאן: מן האור העגול שלו מלמעלה, על מה זה קאי, אור דאחר הצמצום או אור דקודם הצמצום. הדברי שלום על אתר מאריך לבאר, שלא מדובר על אור א"ס עצמו, אלא מדובר על האור שהיה תוך החלל ונסתלק וחוזר ונכנס ע"י הקו, אור דאחר הצמצום.

נדגיש, שלפ"ז נמצא שבאותו אור עצמו יש תנועה של

והנה אחר הצמצום הנ"ל אשר אז נשאר מקום החלל ואויר פנוי וריקני באמצע אור הא"ס ממש כנ"ל הנה כבר היה מקום שיוכלו להיות שם הנאצלים והנבראים ויצורים והנעשים

הצמצום הוא תחילת אפשרות קיום הנבראים

נתבאר כאן בדברי הרב ז"ל שהחלל הוא שורש המקום, והוא תחילת הבריאה. וטעם הדבר הוא, מחמת שהחלל הוא זה שיוצר אפשרות של מקום למציאות של נבראים, שהרי החלל הוא תחילת אפשרות קיום הבריאה. החלל הוא לא רק תחילת ההסתלקות של האור א"ס, אלא הוא התחלת הבריאה. בעומק, בצמצום יש שני חלקים, חלק אחד שהצמצום מסלק את הא"ס, ומצד כך הוא נוגע בא"ס, וחלק שני שהצמצום יוצר אפשרות לקיום הנבראים, ומצד כך הוא ממוצע בין הא"ס לנבראים.

לכל שני דברים ישנו ממוצע. בפשטות הממוצע בין א"ס לנבראים הוא הקו, שהוא מגיע מהא"ס ונכנס לתוך החלל, בודאי שזו הפשטות, וזה אמת. אולם בעומק יותר, גם הצמצום הוא שורש למציאות הנבראים, מצד אחד הוא מסלק את הא"ס, ומצד שני הוא נותן מקום לנבראים, והרי שהצמצום פועל את האפשרות לקיום הנבראים מכח סילוק א"ס. נמצא שהן הקו והן הצמצום, שניהם ממוצעים בין מציאות הא"ס למציאות של נבראים. רק שהקו הוא בסוד החיוב והצמצום הוא בסוד השלילה. ובדקות, הצמצום יותר קרוב לאור א"ס, והקו יותר קרוב לנבראים, והקו מחבר בין הנבראים לא"ס מכח חוט המקשר. ובדקות, העדר קודם להויה, כמ"ש הגר"א בישע"י בסדר ע' כוחות, והרי שכל הויה מתחילה בהעדר. והרי שהצמצום, החלל, הוא עצם תחילת הנבראים.

ואז המשיך מן אור א"ס קו א' ישר

כאן מתחיל סוד הישרות שבבריאה, "אשר עשה האלקים את האדם ישר" (קהלת ז, כט). תחילת הישרות מתחילה עוד קודם שישנה צורת אדם, שזהו אדם קדמון שיתבאר להלן [וקו א' ישר זהו תנועה אחת שמתפשטת].

נקודה ועוד נקודה ועוד נקודה, ג. באופן של שלשלת שכל אחד נמצא בתוך השני, שהרי כך השלשלת בנויה.

לפ"ז, כיצד נשתלשל כאן האור א"ס. מדין המשכת אור א"ס עצמו, זהו באופן של התפשטות גמורה. מדין שורש דנקודים, זה באופן של נקודה ועוד נקודה. מדין שורש דעולם התיקון, שהכל משולש, זהו באופן של שלשלת. השורש הנעלם צריך להיות כאן בקו עצמו. או אור אחד בהתפשטותו, או נקודה ועוד נקודה, או באופן של שלשלת, כל הפנים נמצאים כאן בעומק [כמובן בנעלמות].

והבן, שאם זהו אור אחד עצמי, הרי שבהכרח הוא מתפשט ביושר. משא"כ אם זה באופן של עוד נקודה ועוד נקודה, זה גם יכול להיות בעקמימות, שההתעקמות נובעת מזה שזה עוד נקודה ועוד נקודה, שכל נקודה יכולה לסטות לנקודת צד שבה, משא"כ אם הוא אחד אין סיבה שהוא יתעקם. ויתר על כן באופן של שלשלת, שזהו שורש למדרגה הנוספת, תנועת ג' קוים.

נמצאו שלושה הבחנות כיצד נעשה הקו, התפשטות, נקודה, ושלשלת. על אף שכאן זה לא קיים בפועל, אבל זהו השורש. כאן עיקרו הוא אור אחד פשוט, שזהו טבע האור א"ס שהוא פשוט. זאת ועוד, הרי הצמצום עצמו היה ממלכות ליסוד, מיסוד להוד, מהוד לנצח, וכן ע"ז הדרך, והרי שזה יוצר כביכול חלקים, ולכן ישנו שורש להארה שחוזרת באופן של חלקים. והשורש לאופן של שלשלת הוא, שהרי יש אור א"ס ויש גבול, והקו מחבר בין האור א"ס לגבול, ויוצר שלוש, ומצד כך זהו סוד השלשלת.

זאת ועוד. כח התורה שנקרא כח המחבר בין ישראל לאביהם שבשמים, כח המחבר בין בורא לנבראים, הוא הנקרא קו. זה נקרא קו אחד ישר, ספר ישר, "אשר עשה האלקים את האדם ישר", זהו כח המחבר. מחבר ג', תלת קשרין מתקשרין דא בדא.

דבר והיפוכו, שיוצא, ולאחר-מכן נכנס. אם האור שחוזר לחלל הוא האור א"ס העצמי, זהו חידוש עצום, שהרי מתגלה בו אופן של תנועה, שהאור א"ס העצמי נהפך להימשך באופן של קו. אולם ברור הדבר שרק בהלבשה שלו בקו חל מציאות של תנועה, ולא שחלה תנועה בעצמיות האור. ואם האור החוזר לחלל הוא האור א"ס שנסתלק מהחלל ויצא החוצה, אזי בודאי שיש בו מציאות של תנועה, שהרי הוא הסתלק, והיא גופא כמו שהוא הסתלק הוא גם חוזר.

וביתר עומק, אם האור שחוזר לחלל הוא האור א"ס שנמצא בחוץ, כיצד הוא משתלשל ויורד, הרי אין בו כלל תנועה. תשובה לדבר, ראשית, כביכול, עצם כך שהאור א"ס שהיה בתוך החלל נצטמצם והלך למקום שיש אור א"ס אחר, הרי שבכך הוא כבר האיר בו אור של תנועה, מחמת שנכנס לתוכו אור א"ס שהיה בו מציאות של תנועה. ובדקות, התנועה שחלה בו לא חלה בעצמותו, אלא נתלבש בו הקו שבו יש מציאות של תנועה, כנ"ל. כמובן שזהו חידוש, אבל זה מה שנאמר כאן. ומצד כך זה לא רק הארת החסד, ולא רק הארת א"ס שנצטמצם וחוזר למקומו, אלא זהו אור של קודם הצמצום ממש. בבחינת יתרון האור מן החשך, שע"י הצמצום נתגלה אור גדול יותר. ובתורת חב"ד ע"י הצמצום נעשה העצמה של האור, בסוד תורת מהר"י סרוג, קיפול י"א אותיות ע"ג י"א אותיות. ועי"כ אור א"ס שחוזר ונמשך הוא אור א"ס שהתעצם. אבל לא אור א"ס ממש שלא היה בו צמצום.

תלמעה למטה

עד השתא אין למעלה ולמטה גמור, שהרי זה עגול, אבל כאן מתחיל למעלה ולמטה. כלומר, זה גופא יוצר למעלה ולמטה.

ומשתלשל ויורד תוך החלל ההוא כזה.

ג' הבחנות בקו - התפשטות, נקודה, שלשלת

כאן ישנה נקודה דקה. יש כאן שני הבחנות, יש קו אחד, ויש מה שנאמר כאן: ומשתלשל ויורד תוך החלל, שמשלשל. ונבאר בלשון קצרה, כיצד נעשית מציאות של קו. ישנם ג' אופנים לכך: א. כח אחד מתפשט, ב.

אור א"ס

אזוב עולה י', בחינת י"ס הגנוזות במאצילן, בא"ס. ועיין עבודת ישראל (פרה) עץ ארז, רמז לקב"ה, כמו שהארז גבוה מכל האילנות, כך הקב"ה גבוה על הכל. ואזוב, רומז על הצדיק הנאצל מהקב"ה כאילן הקטן שנתפשט מאילן גדול.

ועוד. אור א"ס, היא אמונה פשוטה, ודו"ק. ועיין ישמח ישראל (נשא) ישפיל עצמו כאזוב ויתרפא, כי ע"י הביטול והכנעה יזכה לאמונה פשוטה, כי השפל רואה רוממות ה'. ובדקות, מכיר מציאות ה'. ועיין תפארת שמואל (פרה). ועיין אמרי אמת (מצורע, תרפ"ט) ואזוב, שכאשר אדם מכיר גדלות הבורא, הוא בא לשפלות עצמו.

צמצום

עיין יטב לב (לפרשת פרה) צריך האדם להתנהג בשני הפכים, לענין תורה ומצוות צריך שיגבה לבו בדרכי ה', בחינת עץ ארץ לבקש "עוד", ולקנא קנאת סופרים ולהיות כוסף ומתאוה יותר ויותר, בחינת מים. ולפעמים צריך להשפיל עצמו כאזוב ולעשות לעצמו בחינת "צמצום", בחינת גבול כעפר לבל יתאוה יותר.

קו

חוט שבו אור א"ס נכנס ונקשר לתוך א"ק. ואמרו (סוכה, לז, ע"א) דתנן, אזוב קצר, מספקו בחוט ובכבוש וטובל ומעלה ואוחז באזוב ומזה. ועיין דגל מחנה אפרים (בשלח, ד"ה וחושבים) אגודת אזוב, הוא סוד בחינת התקשרות.

עיגולים

סוד הגלגלים. ועיין אוצר עדן הגנוז (ח"ב, ס"ח) ודע כי מהלך סופי המולדות בחלקיהם, מתגלגל תמיד בסימן אדז"י, גו"ט, בח"ה חלילה. ומהלך סופיהם בשנים מתגלגל כך, ד"י"ו האזוב א"ז, ג"ב, ח"ד, גט"ה, ד"י, זה בשנים נפרדות, והכל חוזר חלילה תמיד, וכו', עיי"ש.

ועוד. סוד גלות וגאולה. גל-גל. ואמרו (ש"ר, יב, כב) ולקחתם אגודת אזוב, אמר משה אם אתם מבקשים להיגאל בדבר קל אתם נגאלים, ה"ד ולקחתם אגודת אזוב.

יושר

שורש ג' קווים. ואמרו (שבת, קט, ע"ב) דתנן, מצות אזוב, שלשה קלחין ובהן שלשה גבעולין. ר' יוסי אומר מצות אזוב שלשה גבעולין, ושיריו שנים (בסוד שני קצוות, או אמצע וצד אחד) וגרדומיו כל שהוא. ועיין סוכה (יג, ע"א) והתניא אזוב תחילתו שנים (כנ"ל) ושיריו אחד. ועיין רמ"ז (שמות) ועוד נלע"ד שעיקר

סוד האזוב בכאן הוא יסוד ישראל שבחזה זעיר ששם עוד שני יסודות דאימא וברתא. ועיין שיח יצחק (ח"ב, דרוש לשבת בשלח, המשך). ועיין אמרי יוסף (חקת) שביאר מתי אזוב נאמר באמצע, עץ ארז ואזוב ושני תולעת, ומתי נאמר בסוף. ועיין צמח צדיק (בא) אגודת אזוב, ג' קלחיים, אותיות חלקיים. עיי"ש. ועיין פרי צדיק (בא, ז).

שערות

עיין (סוכה, יג, ע"א) איזוב שלשה קלחים ובהם שלשה גבעולים. ופירש"י, קלחים שרשים. והגבועלים הם מעין שערות היוצאים ומתפצלים. ועוד. עיין כתבי רמ"מ משקלוב (משנת חסידים, דף רל"ב) בשעיר (של יוה"כ) אין שם אזוב וארז, רק הלשון עצמו היה מתהפך ומלבין.

ועוד. שערות, שער - עשר. יו"ד. אולם צורתם ווין. וזהו אזוב גימט' י-ו. עיין בית עולמים (דף קלו, ע"ב) אזוב גימט' י-ו, שנעשה מיודין ווין. ועיי"ש דף קמ, ע"א.

אזן

אז-ן. אזוב, אז-בו.

ועוד. נגלה בה אות ה'. ואמרו (נדה, כו, ע"א) חמשה שיעורן טפח, ואלו הן: שליא, שופר, שדרה, דופן סוכה, והאזוב. ועיין ספר הקנה (ד"ה, סוד הקפות) לולב דומה לשדרה רומז לת"ת, אתרוג דומה ללב רומז לעטרה, הדס דומה לעינים המאירים דומה לנצח והוד, ערבה לשפתים רומז לפחד והוד התובעים דין, והניחו האזוב שהתורה אמרה ולקחתה אגודת אזוב אגידה אחת ויליף לקיחה לקיחה מה שם אזוב אף כאן אזוב (והוא פלא), וע"כ ה' מינים הם, נגד ה' חומשי תורה. והבן שבפשוטות איכא ה', ד' מינים ואגודה. ובדבריו מתחדש שהיה שורש לאזוב ממש כמין חמישי, והוא פלא. ועיין רמח"ל על התורה (ויקרא) וזה הטעם שהיו צריכים ה' דברים לטהרת המצורע, ב' ציפורים, עץ ארז, שני תולעת, אזוב, לתקן ה' מוצאות הפה שנפגמו.

חוטם

עיין פירוש החייט (על ספר מערכות האלוהות, פ"י) ואזוב הוא עושה פרי, ויש לו ריח טוב.

פה

דיבור. וכתוב (מלכים, א, ה, יג) וידבר על העצים מן הארז אשר בלבנון ועד האזוב אשר יצא בקיר. וכן בצרעת שבא על דיבור לשה"ר, כתיב (ויקרא, יד, ד) וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים וגו' ואזוב.

ועיין בת עין (בא) ולקחתם אגדת אזוב וגו'. פירוש, בחינת

שיונק ממזל ונקה שבדיקנא, אזי בולט יסוד דידיה (עיין ערך קטן יסוד) בסוד וקונה הכל שכתב הרב ז"ל (פרע"ח שער העמידה, פי"ד) והיסוד שהוא ו' זעירא זה וא"ו דאזוב.

אמא

פרה אדומה, בחינת אם, כמ"ש חז"ל, תבוא האם ותקנח צואת בנה. וכתוב (במדבר, יט, ו) ולקח הכהן עץ ארץ ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה. אולם לאו גופיה דפרה ניהו, כמ"ש ביומא (מב, ע"ב).

ועוד. עיין עטרת צבי (ויחי דף קד עמוד ד' מדפי הספר) וז"ל, וכן תבין בתיבת אזוב עזב ונעזב, וסודו ביסוד צדיק המשפיל עצמו בעונה ויראת חטא וכו'. ובעוד מספרו תמניא אתון ד' יחוד הוי"ה אהי"ה, ותמניא אתון ד' יחוד הוי"ה אדנ"י. ולכן תמצא ג' אזוב מלאים בתורה, אזוב דפסח מצרים אגודת אזוב, וב' איזוב דפרה אדומה מלא, כי אזוב זה שהוא לכללות ישראל, פסח ופרה, אזי צריך שלמות החומה, יחוד חו"ב, הוי"ה אהי"ה המתייחדים ע"י הדעת. ויחוד ת"ת ומלכות מתייחדים ע"י היסוד צדיק, וסגולת האזוב להבריח החיצונים מיחודים דנהורין קדישין. אמנם האזוב של מצורע דאיהי טהרת יחיד, כתיב חסר, להורות על אחיזת האזוב ביסוד אשר ע"י נדחה הפסולת לחוץ וכו', לכן בא חסר להורות על יחודו ביסוד בלבד, ו' זעירא, וכו', עיי"ש.

דא

עיין קהלת יעקב (ערך אזוב) אזוב ר"ת אבא, זעיר, בינה, ונוק'. והוא סוד יחוד אבא ואמא, זעיר ונוק', סוד זכור ושמור, וכו', וע"כ אזוב ר"ת זכור ושמור בדיבור אחד. גם ר"ת זכר ונקבה ברא אותם.

נוק

עיין ריקאנטי (חקת) ומעבר יבק (פרק כה, מ"ב) שאזוב הוא יחוד קב"ה ושכינתיה.

ועוד. אזובי ה"קיר". עיין רמ"מ משקלוב (ליקוטים) קי"ר, קו"ף יו"ד רא"ש, גימט' השבת וכו', וכן היא סוד קיר, קו"ף יו"ד רי"ש, גימט' נקוד"ת ציו"ן מטרונית"א (עיין זח"ג, סט, ע"א).

ועוד. אמרו חז"ל (ש"ר, יז, ג) אני עושה אתכם אגודה, אע"פ שאתם שפלים כאזוב. והיינו שכל אחד לעצמו שפל, וע"י בחינת כנס"י, נעשים אגודה. ועיין תולדות יעקב יוסף (בראשית, א) ע"י שפלות אפשר שיהיה שלום, וז"ש אגודת אזוב (כתבתי בזה במ"א, צו, סימן א). וכן כתב בספרו פעמים רבות. ועיין שפת אמת (בא, תרמ"א), וישמח ישראל (וישב). ■ המשך בע"ה בשבוע הבא

נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה להארות, הערות, והוספות: rav@bilvavi.net

מחשבה נקרא אב (עיין מאורי אור, מערכת א', סימן ב), קול נקרא וא"ו (ת"ז, תיקון ע, קלב, ע"א), בחינת המשכה, דבור נקרא ז' בחינת שבת (זח"א, ג, לב, ע"א), וכשנתחברו כלם יחד נעשה אגודת אזוב"ב.

ועוד. האזוב כרוך ב"לשון" של זהורית.

עינים - שכירה

מיתה. ומצורע חשוב כמות, וטהרתו ע"י אזוב. ועיין ריקאנטי (וארא) וזה הטעם והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות, כדרך כי עלה מות בחלונינו (ירמיה, ט, כ). ועיין אבן עזרא (עה"פ עץ ארץ ואזוב) והנה המצורע והבית המנוגע וטומאת מת קרובים, והנה גם הם כדמות פסח מצרים. כי הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר. ובפסח מצרים היה דם פסח ודם מילה. וסוד אזוב סוד מיתת המלכים, כמו שנתבאר בליקוטי תורה (חב"ד, חקת). ובפסח מצרים אגודת אזוב מגעת במשקוף, לשון ראיה, "השקיפה". ובמזוזות, זז-מות, כנודע. והיינו תיקון העיניים, עין טוב, בחינת השקיפה ממעון קדשך מן השמים ולא ככל השקפה לרעה, ואזי זז מות.

עתיק

סוד הדילוג. וכתוב (שמות, יב, כב) ולקחתם אגדת אזוב וגו'. וזהו בפסח מצרים, כמ"ש (פסחים, צו, ע"א).

אריך

שולחן "ערוך" שורשו ב"ארוך", אלא שלתתא נעשה מאות אל"ף עי"ן. ועיין מחברת הקודש (שער השבת) האזוב טוב להניח על השולחן מפני שהוא מבריא כל מיני מזיקין, ובפרט זאת הקליפה, שכן אזוב גימט' י"ה עם הכולל. והבן שי-ה, או"א, הם אריכות של אריך. וכאשר מאיר הארת אריך, מבריא כל מיני מזיקין. ובאופן רחב יותר, עיין משנת חסידים (מסכת מוצש"ק, כ"ג) ועוד יכיוון כי י"ב שמות אלו שבארבע זוויות השולחן הם מספר ט"ז כמספר אזוב"ב, וכו', עיי"ש.

אבא

עיין קהלת יעקב (ערך אזוב) אזוב - עיין בערך נדה ובערך זב שביארתי שם, שזעיר כשיונק מאמא לבד נקרא זב, שזב ממנו שמקבל מאמא לחיצונים. ז - זעיר. ב - בינה, זהו ז"ב, וכשבא אליו אור אבא נקרא אזוב, א', שהוא סוד החכמה, ע"כ טהרת מצורע באזוב. כי המצורע חסר אור אבא כמ"ש הרב ז"ל (ליקוטי תורה, תזריע), וע"י אזוב אנו ממשיכים אליו אור אבא, וע"כ אזוב סגולתו להעביר ולבטל המזיקין, כמ"ש בזוה"ק (מצורע, נג, ע"א), כי אין להם שום כח לסבול אור אבא ובורחים מפניו, ובזה יוצדק ג"כ וא"ו שבאזוב (אזוב מלא), כי כשבא אליו אור החכמה

האם כדי להגיע להכרת ההויה העצמית אפשר לסמוך על מה שהרב מדבר לנשים ולעבוד לפי זה, או שצריך את כל המכלול ?

ב. לגבי עבודת הנשימות, האם יש לרב הרצאה או מקום שהרב מסביר איך לבצע את אותם הנשימות?

ג. הכרת ההויה העצמית, האם זה מה שקרוי אצל אומות העולם היפנוזה?

ד. כאחד מהדרכים להגיע להכרה הנ"ל הרב אומר שניתן ע"י מסירות נפש, א. האם מסירות נפש ב'לא תעשה' גם מועיל? ב. הרי בד"כ הנפש מתנגדת לדברים שצריך לעשות במסירות נפש, וא"כ האם כשהנפש מתנגדת זה גם מועיל, ובכלל אם יש מקום שהרב מרחיב בנושא הזה?

ה. אדם שפגם הרבה בהז"ל ובראיות הרבה, האם יש לו מניעה או עיכוב להגעה להכרה הנ"ל או לשאר השלבים?

ו. לגבי "והשבות אל לבבך", שמעתי את הרב מזכיר במהלך כמה שיעורים כמה אפשרויות איך לעשות את זה, ואני לא זוכר איפה שמעתי, האם הרב יכול לחזור ולהרחיב קצת בענין?

ז. האם יש שיעורים בירושלים?

תשובה

א. נפש שקרובה יותר לתמימות ופחות להשכלה, יכולה להשתמש בשיעורים הללו, לפחות כפתיחה.

ב. לא, הנני חושש מהרבה דמיון, ועסק עם הגוף, ולכך לא הרחבתי על כך.

ג. אינני מכיר את מושג אומות העולם דיו על מנת להשיב על כך. אולם למעט ידיעתי אינו קשור כמעט כלל, הפינוזה - חזרה לחוויות העבר ורגשות עבר. הכרת הויה עצמית היא פנימית יותר, עצם ההיות.

ד. א. כן. כמ"ש בקידושין ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה. ב. כן, חלקית. ישנם שיעורי דע את תורתך - מסירות נפש.

ה. ע"י מסירות נפש יכול להגיע להכל. אולם נצרך גם זיכור החומר והמדמה ובהירות המוחין.

ו. ע"י שינון במחשבה פעמים רבות, וע"י שינון בפה פעמים רבות מתוך תקיעת המחשבה, בעומק השכל וההרגשה, ומתוך פשיטות ורוגע.

ז. ימי שלישי, בישיבת ראשית חכמה בשעה 8:30. המשך בע"ה בשבוע הבא מהארכיון של שו"ת

ג. עצם היחס, ההכרה במצבן הקשה, שהענין נמצא בטיפול. ההתקפה באה ברגע של בלבול או יאוש. כל תנועה שיוצרת או השקטת הבלבול או הקטנת היאוש - מועילה.

ד. שותפות ע"י יחס, הבנה שכלית, הרגשה שיתופית, תקוה, כל אלו מוטל על הבעל לעשותו, כפי כוחו.

ה. זה תלוי ביחס שיש בין בני הזוג, ובאשה, עד כמה היא עצמאית או תלותית בו, או לחלופין תלוי בקשר חזק עמו.

הרגשות שלום כבוד הרב.

כאשר הקריאה היא מספרים, ההרגשה האישית היא שיש חיבור לדבר (הכוונה לחיבור של קשר ולא של התענינות).

לעומת זאת כאשר הקריאה היא ממחשב ההרגשה האישית היא של ניתוק, יש את הספר ויש אותי. אין את ההרגשה של חיבור בנפש.

רציתי לשאול מאיפה ההרגשה הזאת נובעת בנפש? והאם זה קשור לסוג הנפש שלי? תודה רבה.

תשובה

ספר הוא בבחינת תורה "שבכתב". ולפי חלק מן הראשונים (הרא"ש ועוד) יש בזה מצות "ועתה כתבו לכם".

לעומת כך, המחשב אינו כתב גמור, אלא צירופי חלקיקים של אור, המשתנים, ולכך אין לו קדושת תורה שבכתב. הכתב קבוע, חלקיקים אלו ברי שינוי תדיר.

יתר על כן, הכלי עצמו אינו קודש גמור כספר, כי מהותו יכולה לשמש לתורה, מצוה, היתר, איסור. ובדרך כלל אינו משמש רק לתורה. ולפיכך, לא שייך חיבור למחשב, כחיבור של קודש.

ולפיכך, גם ההרגשה הנפשית שונה בגישה לעסוק בתורה מתוך מחשב.

יתר על כן, ישנם נפשות שההסתכלות במחשב אינה נוחה להם, מפני חוסר השקט, ותנועה מתמדת. ולכך אינו יוצר חיבור גמור.

כנושא ההתבודדות שלום לכבוד הרב, ותודה עצומה על השיעורים ששינו לי את החיים!

שמעתי את הסדרה על ההתבודדות ואח"כ דע את ליבך ויחודך ועוד, ויש לי כמה שאלות:

א. בסדרה של דע את התבודדותך נראה שהרב מדבר לנשים, ובשאר המקומות לגברים, והרמה והעומק שונה לגמרי. שאלתי היא,

נא לשמור על קדושת הגליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

דרושים מתנדבים לשכתוב שיעורי הרב. לפרטים נא ליצור קשר 053.319.7481 / info@bilvavi.net

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829